

Enako dostojanstvo za različne kulturne tradicije

Povod za to pisanje sta dva dogodka, o katerih so v zadnjem času poročala sredstva javnega obveščanja po celem svetu. Prvi je cerkveni razkol, ki ga je z nedovoljeno posvetitvijo štirih škofov v švicarskem Econu povzročil tradicionalistični nadškof Marcel Lefebvre (gl. tudi komentar v zadnji številki Novega lista). O tem smo lahko v zadnjih dneh prebrali različne članke in razmišljanja, v katerih se večina piscev strinja, da pri ostarelem nadškofu ne gre le za domotožje po nekdanjem latinskem bogoslužju, marveč za zavestno nasprotovanje pokoncilski obnovi katoliške Cerkve.

Kdor je pred dvema desetletjema sledil razpravam II. vatikanskega koncila, se gotovo še spomni, da je do liturgične obnove prišlo prav zato, da bi bogoslužje napravili bolj občestveno in ga približali ljudstvu, z uvedbo narodnih jezikov vanj pa se je tudi praktično uresničilo binokostno sporočilo, namreč dejstvo, da so si vsi jeziki po svojem dostojanstvu enaki, pa naj pripadajo velikim ali malim narodom. Rimska Cerkve se je tako poslovila od centralističnega kulturnega modela in je na najvišji možni način priznala kulturni pluralizem v sodobnem svetu, kar je izredne važnosti pri evangelizaciji ljudstev v Afriki, Aziji in Južni Ameriki. To dejstvo je velikega pomena posebej še za male narode, kamor sodimo tudi Slovenci in značilno je, da se je liturgična reforma pri nas hitro udomačila, saj je bila teoretično podkrepjena že iz časov predvojnega liturgičnega gibanja. Ne smemo pozabiti, da je po prizadevanju slovenskih škofov dobila svoje mesto v koncilskih dokumentih tudi manjšinska problematika, kar je življenjsko važno za različne etnične skupnosti povsod po Evropi.

Vse to je treba imeti pred očmi, ko presojamo delovanje nadškofa Lefebvra in njegovih pristašev, saj se tudi pri nas srečujemo s posamezniki, ki nekritično žalujejo po predkoncilski Cerkvi in nekdanjem latinskem bogoslužju. S tega vidika je potrebno zelo pozitivno oceniti papeževo so-

dalje na 2. strani ■

Slovenska skupnost proučuje izid volitev in načrtuje delo za prihodnost

Slovenska skupnost je priredila v nedeljo, 10. t.m., v Doberdobju družabno in politično srečanje za aktiviste in kandidate na nedavnih deželni in upravnih volitvah. V petek, 8. t.m., pa je njeno deželno tajništvo z razpravo, v katero je poseglo 16 članov, obširno analiziralo deželne volilne izide. Uvodno poročilo je prebral deželni tajnik Ivo Jevnikar.

Razpravljalci so jasno podčrtali dejstvo, da je kljub težavnemu političnemu trenutku Slovenska skupnost izšla iz volitev kot zmagovalec, saj je vse glavne cilje doseгла. Potrdila je svoje izvoljene zastopnike v deželnem svetu, v pokrajinskih svetih v Trstu in Gorici ter v tržaškem občinskem svetu. V slovenski manjšini je spričo dejstva, da so slovenski socialisti izginili iz pokrajinskih svetov ter iz občinskega sveta v Trstu ter da nekateri drugi volilni poskusi niso uspeli, utrdila svoj položaj in podčrtala svoj značaj edine slovenske stranke, ki je odprta vsem pripadnikom naše skupnosti.

Deželno tajništvo pa si ni zakrilo dejstva, ki ga predstavljajo opis glasov, zmanjšano zastopstvo v tržaških krajevnih sosve-

tih, nazadovanje v videmski pokrajini. Vse to je že sprožilo živahno razpravo, ki pa se bo v stranki še nadaljevala in poglobila. Tajništvo je namreč sklenilo, da poskrbi za temeljito analizo volilnih izidov tudi s pomočjo strokovnih oz. znanstvenih ustanov, po posameznih strankinih sekcijah pa bo sprožila podrobne krajevne analize. Jeseni bo SSK priredila notranjo organizacijsko in programsko konferenco, sledilo pa bo obdobje sekcijskih, pokrajinskih in deželnega kongresa.

Prisotni so voščili novemu deželnemu svetovalcu SSK Bojanu Brezigarju veliko uspehov na odgovornem mestu, bivšemu svetovalcu dr. Dragu Štoki pa so naslovili zahvalo za 20-letno delo.

V nadaljevanju se je deželno tajništvo SSK obravnavalo politični položaj po volitvah. Dosedanja deželna šeststrankarska večina se je utrdila, med manjšimi silami pa so se zastopstva v deželnem svetu precej uravnovesila. Z močnim upadom Liste za Trst bi se moralo po 12 letih začeti mirnejše »poosimsko obdobje«, čeprav bo položaj še naprej težaven za slovensko narod-

dalje na 2. strani ■

Konec kontinuitete v KPI?

»Prav dobro se zavedamo, da je bil Palmiro Togliatti neizogibno odgovoren za izbire in dejanja v Stalinovem obdobju«. Tako je dejal novi glavni tajnik italijanske komunistične partije Achille Occhetto v govoru, oziroma predavanju, ki ga je imel 8. julija v mestecu Civitavecchia. S tem je verjetno hotel narediti konec polemiki, ki je nastala na pobudo nekaterih krogov italijanske socialistične stranke z jasnim namenom, da se ošibi komunistična partija na celotni italijanski levici, kjer je še do pred kratkim bila v vseh pogledih absoluten gospodar.

Pobuda omenjenih socialističnih krogov se je izkazala za aktualno, potem ko je iz Moskve prišla vest, da so bili Nikolaj Buharin in tovariši, ki jih je dal Stalin pobiti tik pred izbruhom druge svetovne vojne, rehabilitirani tudi v političnem pogledu. Že na začetku leta je ta kočljiva zadeva bila pravno urejena, ker je sovjetsko vrhovno sodišče razsodilo, da je bila kazenska obravnava za časa Stalina zrežirana, da so bili obtoženci nedolžni in da so bili krivično obsojeni. Pravno je torej raz-

sodba tedanjega sodišča nična. Sedanje sovjetsko politično vodstvo pa je naredilo še korak naprej: sklenilo je, naj se vse žrtve tedanjega stalinističnega procesa postumno vpišejo v komunistično partijo Sovjetske zveze, iz katere so bili pred 50 leti izključeni.

Če se zdaj vrnemo k Togliattiju, se moramo najprej vprašati, kakšne posledice utegnejo povzročiti besede, ki jih je izustil novi tajnik komunistične partije Occhetto. Znani italijanski časnikar in politolog Giorgio Bocca je pred dnevi napisal, da pomenijo besede tajnika Occhetta dvoje: konec komunistične kontinuitete, kar pomeni, da je v zgodovini italijanske partije nastala prekinitve; zato je tudi padel sklep, naj se izoblikuje nova komunistična partija. Že bližnja prihodnost bo pokazala, ali ti ugotovitvi ustrezata resnici ali ne.

Giorgio Bocca v ostalem ne kaže nobenega navdušenja za pobudo italijanskih socialističnih krogov, da se demitizira lik Palmira Togliattija, ki vsekakor sodi v vrsto očetov italijanske povojne politične de-

dalje na 8. strani ■

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 17. julija, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.20 Dobro jutro po naše; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Mladinski oder: »Kralj Oh in kraljestvo Joj« (Zora Tavčar); 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Veliki svet malih domovin; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 »Oprosti, ne juriš?« Poletni satirični minikabaret Borisa Kobala in Sergeja Verča; 16.00 Odstavki o pomembnih in nepomembnih stvareh; 17.30 Dramatika: Josipa Tavčarja — četrta oddaja: »V mraku« (SSG); 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 18. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Komorni orkester RTV Ljubljana Camerata Labacensis vodi Stojan Kuret; 12.00 Naše ljube navede in razvade; 12.40 »Sreča je kakor sonce: kačar je najlepše, zatone«; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Moški zbor Lira iz Kamnika; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.30 Glasbene diagonale; 16.00 S poti po Afriki; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Od trte do vina; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ TOREK, 19. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Tržaška pisma Vuka Karadžića; 9.00 Zdravilne rastline in sadni sokovi; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Simfonični orkester RTV Ljubljana vodi Anton Nanut; 12.00 Dogodivščine jugoslovanskega režiserja v vročem povojnem Trstu; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Glas harmonike; 14.30 »Dogodivščine mravljinka Ferdinanda«; 15.00 Jezik mladih; 16.00 Potujmo!; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Ne morem jih pozabiti; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 20. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Problemi sodobne družbe; 9.00 Kuharska potovanja; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Simfonični orkester RTV Ljubljana vodi Anton Nanut; 12.00 Sestanek ob 12h; 12.40 V prostem času; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Mešani zbor »Milan Pertot« iz Barkovelj; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.30 Glasbene diagonale; 16.00 V objemu gora; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Slovensko slovstvo v filmu; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 21. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Magnetizem ženske poezije; 12.40 Ko zvezde zablješči; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Glas harmonike; 14.30 »Dogodivščine mravljinka Ferdinanda«; 15.00 Neskončno letnih časov; 16.00 Zapiski s poti; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Četrtekova srečanja: Pogovori; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 22. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.40 Beležka; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Ženska nova skupina Ivan Grbec iz Škednja in Tržaški oktet; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Časovna kovačnica; 16.00 Odhajanja; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 23. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 Prehrana in zdravje; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Hornist Jože Falout, violini Igor Kuret, pianist Andrej Jarc; 12.00 Na počitnice!; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.30 Navdih književnosti v opernem izrazu; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Ne morem jih pozabiti; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157, Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

Enako dostojanstvo za različne...

■ nadaljevanje s 1. strani

delovanje pri bogoslužju po bizantinskem obredu in v starocerkvenoslavanskem jeziku preteklo nedeljo v cerkvi sv. Petra v Rimu. Do te pobude je prišlo ob 1000-letnici pokristjanjenja Rusije, somaševali pa so z Rimom povezani ukrajinski škofje z raznih koncev sveta in grškokatoliški škof iz Križevcev na Hrvaškem. To papežovo potezo lahko razumemo kot jasno podporo ukrajinskim katoličanom vzhodnega obreda, ki so po Stalinovi volji bili nasilno priključeni ruski pravoslavni Cerkvi, Rimu zvesti verniki in duhovniki pa v tej sovjet ski republiki lahko delujejo le tajno. Hkra

Ssk PROUČUJE IZID VOLITEV IN NAČRTUJE DELO ZA PRIHODNOST

■ nadaljevanje s 1. strani

nostno skupnost. Tajništvo je vzelo v pretres možnost obnovitve šeststrankarske večine, vendar le ob programu, ki bi bil za stranko dober, in ob enakopravnem odnosu do vseh članic koalicije. Vsekakor položaj še ni dozorel za kake stvarnejše predloge, zato bo Ssk o tem ponovno razpravljala, ko bodo znane pomembnejše novice. Tajništvo je imenovalo delegacijo, ki se bo pogajala za novo upravo. V njej so deželni tajnik Ivo Jevnikar, deželni predsednik Marjan Terpin, deželni svetovalec Bojan Brezigar, deželni podtajnik Karel Brešan in deželni podpredsednik Rafko Dolhar.

ti pa papežovo sodelovanje pri tej liturgiji pomeni tudi visoko priznanje poslanstvu slovanskih apostolov Cirila in Metoda, ki sta že pred več kot 1000 leti poskrbela za prevod svetih knjig v slovanskim ljudstvom razumljiv jezik, še več, dosegla sta, da so v tem starodavnem slovanskem jeziku lahko tudi obhajali mašno daritev. Zato ni pretirano mnenje, da sta bila v nekem pogledu predhodnika pokoncilске liturgične obnove. In prav Janez Pavel II., ki sam prihaja z evropskega Vzhoda, ju je pred leti imenoval za sozavetnika Evrope, poleg sv. Benedikta. S tem je jasno priznal enakovrednost različnih kulturnih tradicij tudi v katoliški Cerkvi. Predvsem nad tem bi se morali zamisliti nadškof Lefebvre in njegovi pristaši, saj njihova pot ne pelje naprej, marveč nazaj v mračnijaštvo.

M.

—o—

OSEM LET PO POKOLU V BOLOGNI

Velik odmev je imela po vsej državi razsodba porotnega sodišča v Bologni glede krvavega atentata, ki je 2. avgusta 1980 na bolonjski železniški postaji terjalo 85 smrtnih žrtev in 200 ranjencev. Kot storilci so bili obsojeni na dosmrtno ječo štirje desničarski skrajneži. Vodja prostozidarske lože P-2, Gelli, nekdanja vodilna vojaška obveščevalca general Musumeci in polkovnik Belmonte ter njun sodelavec Pazenca pa so dobili po deset let zapora, ker so skušali speljati preiskovalce na napačno sled pri iskanju krivcev.

Odnosi med Italijo in Španijo

Italija in Španija bosta ustanovili skupno delovno skupino za vprašanja varnosti in sodelovanja v okviru Atlantskega zaveznitva. V njej bodo predstavniki zunanjih in obrambnih ministrstev obeh držav.

To je eden izmed sklepov italijansko-španskega vrha z dne 11. t.m. v Rimu, ki je bil posvečen dvostranskim odnosom, graditvi Evrope in varnosti v Sredozemlju. Špansko delegacijo je vodil ministrski predsednik Gonzalez, v italijanski delegaciji pa so bili ministrski predsednik De Mita, zunanji minister Andreotti, zakladni minister Amato, minister za industrijo Battaglia, minister za državne soudeležbe Fracanza-

ni, minister za Evropsko skupnost La Pergola in obrambni minister Zanone. Posebne pogovore sta imela zunanja ministra Andreotti in Ordenez.

Na tiskovni konferenci je De Mita izjavil, da so odnosi med državama odlični. Italija bo podprla špansko prošnjo za vstop v Zahodno-evropsko zvezo. Gonzalez je glede preemstitve ameriških letal F-16 iz Španije v Italijo dejal, da je pač Španija z ljudskim glasovanjem stopila v Atlantsko zvezo, vendar je postavila vrsto pogojev. Hvaljezna je Italiji, da je rešila vprašanje ameriške vojaške jate. Gonzaleza je na Kvirinalu sprejel predsednik republike Cossiga.

Dne 18. julija proces v Ljubljani

Jugoslovanske vojaške oblasti so odločile, da bo obravnava za zaprtimi vrati proti Janši, Borštnerju, Tasiču in Zavrlu 18. julija. Četverici grozi obsodba od najmanj treh mesecev do največ petih let. Franci Zavrl, ki je odgovorni urednik Mladine, je edini, ki ni bil aretiran, vendar je po nepotrjenih vesteh v psihiatrični kliniki zaradi živčnega zloma, ki naj bi ga bil dobil po dolgih zasliševanjih pred vojaškimi sodnimi oblastmi. Slovenska javnost in najrazličnejše družbene in politične sile so zaman zahtevale, naj bi bila sodna obravnava javna. O primeru je poročala tudi ita-

lijanska tiskovna agencija AGI, ki je med drugim z velikim poudarkom prinašala stališča predsednika slovenske republike Janeza Stanovnika, ki se je postavil na stran Odbora za človekove pravice. Ta je bil osnovan prav za to, da bi branil pravice četverice. Tiskovna agencija je tudi poročala, kako prevladuje v javnosti mnenje, da so vojaki hote sprožili ta primer, da bi izzvali ne samo razne politične sile, marveč samo slovensko vlado, ki je sprejela vrsto pogumnih reform in se s tem postavila na najbolj napredna stališča v jugoslovanski federaciji.

Ali ljubka legenda ali sveto dejstvo?

Ali je res čudež v Stranjah ali le utvara v sanjah?
Slišati je tole zgodbo in o njej svobodno sodbo:
Kjer Bistrica s pridevkom Kamniška izpod gorà v dol prihiti,
kjer k njej pritek prižubori,
tam je vsajeno kmečko selo,
pred njim stoji božje Razpelo
in v selu je kapelica,
podobi lurški celica.
Iz nje se utrne mili glas,
ko mladec pridrvi čez vas:
»Zakaj tako predrzen si,
ko blizu padec ti grozi?«
Nič ne zaleže opomin,
ne seže do srca globin.
»Kaj bi poslušal glas strahov!
Noč temna žene me domov.«
Še preden dozori mu misel prava,
vozilo strojno dveh koles
odnese potnika kot zla skušnjava
naprej z ropotom kot potres.
Ojoj, zavoj spodnese ravnovesje,
ojoj, takoj v nesreči je kolesje.
Mladenič je pobit na tleh
in bolečine so v kosteh.
Potolčen in presunjen se obrne,
h kapelici spokorno brž se vrne.
Novo presenečenje tu čaka
neprevidnega junaka.
Marijin kip, glej, oživi
in v ranjenca upre oči,
razklene si pred njim rokè,
na licih solze zablestè.
Dogodek ta vaščane gane,
naslednje dni jih vidiš zbrane
v večernih urah pred kapelico
v molitvi pred skrivnostno celico.
Ljudje vsak dan se novi zbirajo
in v kip Marijin tam ozirajo ...
In mnogi izmed njih trdijo,
da čè tam verno počastijo
Devico blaženo Marijo,
enako čudo doživijo.

St. Zerjal

—o—

Umik tudi iz Madžarske?

Sovjetska zveza baje načrtuje umik dela svojih 65 tisoč vojakov iz Madžarske. Tako je izjavil član tajništva madžarske komunistične partije in načelnik komisije za zunanje zadeve Geza Kotai, ki je pripomnil, da bi bil umik v skladu s sovjetsko pobudo o zmanjšanju konvencionalnega orožja in zmanjšanju števila vojakov v Evropi, o čemer sta na vrhunskem zasedanju v Moskvi govorila Reagan in Gorbačov. O morebitnem umiku sovjetskih vojakov iz Madžarske je pred dnevi spregovoril tudi funkcionar ameriškega zunanjega ministrstva, ki se je pri tem skliceval na informacije obveščevalne službe. V Budimpešti so v tej zvezi pričeli govoriti, da bo vest o delnem umiku sovjetskih vojakov iz Madžarske morda objavljena na skorajšnjem vrhunskem zasedanju Varšavskega pakta, ki bo v petek in soboto v Varšavi in kjer se bo tudi končal obisk sovjetskega voditelja Gorbačova na Poljskem.

ZDA bodo izplačale odškodnino

Ameriški predsednik Reagan je pristal na izplačilo odškodnine svojcem žrtev iranskega potniškega letala, ki so ga Američani sestrelili nad Perzijskim zalivom. Pri tem je izgubilo življenje 290 ljudi. Ameriška vlada pa ne bo izplačala nobene odškodnine iranski državi.

To je povedal sam ameriški predsednik na neuradnem srečanju s časnikarji. Pozneje je prišla še uradna potrditev glasnika Bele hiše. Reagan je dal razumeti, da so odločitev narekovali prej človečanski razlogi kot pa dejansko priznanje krivde. Ameriški predsednik je prepričan, da je poveljnik križarke »Vincennes«, ki je sestrelil letalo, ravnal v samoobrambi. Glasnik

Bele hiše pa je zatrdil, da imajo del krivde za tragedijo tudi iranske oblasti, ker so dovolile, da je letalo poletelo nad področje, kjer je potekala bitka med ameriško križarko in iranskimi pomorskimi enotami.

—o—

PAPEŽ POJDE V PEKING?

Papež Janez Pavel II. bo prihodnje leto po vsej verjetnosti opravil obisk na Kitajskem. V Seulu bo namreč prihodnje leto mednarodni evharistični kongres. Tako se bo nudila priložnost za papežev obisk na Kitajskem in v Hong Kongu. To je baje izjavil novi kardinal, katoliški nadškof v Hong Kongu Janez Wu. Ta se je vrnil iz Rima, kjer se je udeležil slovesnosti, med katero so bili imenovani novi kardinali. Nadškof Wu je prvi kardinal iz Hong Konga. Trenutno je tudi edini kardinal, ki živi na ozemlju Kitajske.

MANIFESTACIJA V NOVEM SADU

V Novem Sadu, ki je glavno mesto avtonomne pokrajine Vojvodine, je bila v soboto, 9. t.m., manifestacija, ki so jo priredili Srbi in Črnogorci iz avtonomne pokrajine Kosovo. V sprevedu so manifestanti prišli do palače, kjer je sedež predsedstva vojvodinske avtonomne pokrajine. Demonstranti so protestirali proti političnim voditeljem Vojvodine, ki se baje upirajo ustavnim spremembam, po katerih bi Srbija dobila večje pristojnosti v obeh svojih avtonomnih pokrajinah, se pravi v Vojvodini in na Kosovu.

IZGON AMERIŠKIH DIPLOMATOV

Nikaragua je odredila izgon ameriškega veleposlanika in še sedmih ameriških diplomatov. Zunanji minister jim je dal 72 ur časa, da se umaknejo. Obtožil jih je, da so spodbujali protivladni upor.

Oblasti v Managui so dale tudi za nedoločen čas zapreti radijsko postajo katoliške Cerkve. V nedeljo, 10. t.m., je namreč podrobno poročala o opozicijski manifestaciji v mestu Nandaime.

PAPEŽ NA POČITNICAH V GORAH

Papež Janez Pavel II. je 13. t.m. po splošni avdienci odpotoval na desetdnevni oddih v gorski svet Cadoreja. V Rim se bo vrnil 22. julija, nakar bo do 10. septembra v Castelgandolfu. Sledil bo devetdnevni pastirski obisk v vzhodni Afriki.

Počitniški dnevi predvidevajo tudi več obveznosti za papeža. V soboto dopoldne bo na Adamellu maševal ob 25-letnici romanj alpinec iz doline Camonica v spomin na žrtve gora in vseh vojn. V soboto popoldne bo v kraju Col Curnano pri Bellunu obiskal duhovno središče »Papa Luciani«. V nedeljo dopoldne bo obiskal svetišče Weisstein (italijansko Pietralba) blizu Bocna. V nedeljo popoldne pa se bo v Stavi srečal s svojci žrtev izlitja umetnega jezera v tej tridentinski dolini.

LEFEBVRE VZTRAJA

Tradicionalistični škof Lefebvre, ki je s prepovedano posvetitvijo štirih škofov stopil iz katoliške Cerkve, se je v Alzaciji udeležil nove maše svojega somišljenika. Izjavil je, da je njegova skupnost raje izobčena kot soudeležena pri strahotah, ki da se že 20 let dogajajo v katoliški Cerkvi. Tisti, ki nas izobčujejo, je še dodal, pa so že dolgo časa sami izobčeni, ker so moder-nisti.

SLOVENCİ IN JUGOSLAVIJA

»Slovenci so stopili v socialistično Jugoslavijo kot suveren narod. Taki želimo ostati še naprej,« je med drugim izjavil predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Jože Smole v nedeljo, 10. t.m., na velikem zborovanju v spomin na partizanske čase v Titovem Velenju. Smole je poudaril, da so se odnosi zaostriili v široki javni razpravi o možnih ustavnih spremembah. Na dan so prišli čisto različni interesi v jugoslovanski družbi.

Predsednik Socialistične zveze je ostro napadel tiste sile in tista sredstva množičnega obveščanja, ki širom po Jugoslaviji ustvarjajo nezaupanje do Slovenije, širijo predsodke in laži, ki nimajo nobene zveze s stvarnostjo. Nekatera sredstva obveščanja so celo nedavni kulturni plenum v

Ljubljani prikazala kot kraj, na katerem so prišla do izraza fašistoidna znamenja. Z vsó odločnostjo, je še dodal, zavračamo in obojamo podtikanja, češ da je današnje družbeno politično stanje v Sloveniji podobno nacionalističnim gibanjem na Hrvaškem v 70. letih.

—o—

VELIKA BRITANIJA IN ZAHODNA NEMCIJA

Velika Britanija in Zahodna Nemčija bosta okrepili svoje odnose v vseh področjih. Tako sta sklenila britanska ministrska predsednica Margaret Thatcher in zahodno-nemški kancler Helmut Kohl, ki sta se srečala v Londonu. Srečanje sodi v sklop rednih posvetovanj med obema vladama.

iz naše preteklosti

Deskle

(Novi zvonovi.) Dne 9. t.m. je prevzvišeni knezonadškof posvetil v Gorici nove zvonove za cerkev sv. Jurija v Desklah. Trije zvonovi tehtajo 24 kvintalov. Liti so v Lucci. Strokovna ocena zvonov se šele izvrši; na prvi pogled ni preveč ugajala dekorativna stran, ki je zelo površno izdelana. Glasovno kažejo biti zvonovi prav dobri. — Desklani so z velikim navdušenjem sprejeli vest o novih zvonovih. V ponedeljek so došli v Gorico z domačim dušnim pastirjem g. Mežanom ključarji, devet botrov in botrc ter cerkveni pevski zbor. Po končani posvetitvi je zbor zapel nov, od g. V. Vodopivca nalašč za to priliko komponiran slavospev na čast novih zvonov. Na splošno željo mnogoštevilnega navzočega občinstva se je morala pesem ponoviti. Na vozovih, ki so jih vrla desklanska dekleta lepo okrasila, so zvonove odpeljali v Deskle, kjer jih je številno občinstvo sprejelo z izredno slovesnostjo. S kratkim nagovorom kanalskega dekana in zahvalno pesmijo se je lep dan zaključil v domači cerkvi.

Goriška straža, 11.7.1928

Sv. Višarje

Kakor zadnja leta smo tudi letos otvorili božjo pot na sv. Janez. Nekaj romarjev se je zbralo že na predvečer, večinoma pa 24 jun. zjutraj. Na ta dan je tudi vsakoletna redna procesija iz Žabnic, Ukev in Ovčje vasi. Vseh romarjev je bilo okrog 300. Bilo je napovedanih tudi 270 romarjev iz Preddvora pri Kranju, ki redno prihajajo vsako drugo leto na ta dan. Letos pa vsled političnih dogodkov niso mogli priti. — Vreme imamo še lepo, le dan pred sv. Petrom je delal izjemo, ker je snežilo. Kot posebnost je treba omeniti poroko dveh iz Gozdanj v Avstriji, ki se je vršila 2. jul. To je že druga poroka na Sv. Višarjah po vojni. — Kmalu dobimo novi relijef svetega Jožefa z Jezusom za stranski oltar, ki ga je izvršil kipar Rampogna v Vidmu. Dobimo tudi nov lep križev pot, katerega slika v Ljubljani slikar Klemenčič iz Gorice. — Tekom zime je nekdo vlomil v Pečarjevo gostilno, kjer se je pokrepčal in si pogasil žejo. Bržkone je bil le nedeljski lovec, ki druge sreče ni imel tisti dan.

Goriška straža, 11.7.1928

—o—

ZBOROVSKO SREČANJE SEGHIZZI

Dne 11. t.m. se je v Gorici pričelo 19. zborovsko srečanje »Seghizzi«. Tudi letos so organizatorji priredili uvodni seminar, ki se je zaključil v sredo, 13. t.m. Tema zborovanja je »Pedagogika in didaktika poslušanja pri osnovni glasbeni vzgoji«.

Prvi dan so predavali profesor psihologije na tržaški univerzi Riccardo Luccio, profesorica Giulia Trovesi - Cremaschi iz Milana in Isabella Andolfi iz Livorna. Posvet se je nadaljeval v torek in se končal v sredo. V torek je predaval profesor pedagoške fakultete na mariborski univerzi Ivan Vrbančič na temo »Didaktika, interpretacija nove glasbe in problemi njene recepcije«.

Pokol na potniški ladji

V Grčiji je v ponedeljek, 11. t.m., prišlo do dveh terorističnih atentatov, ki sta verjetno medsebojno povezana. Malo pred 18. uro so trije ali štirje oboroženci napadli potniško ladjo »City of Poros«, ki je plula po Egejskem morju nedaleč od Pireja s 471 večinoma tujimi turisti na krovu. Neznani atentatorji so ubili devet potnikov, 80 pa so jih ranili. Na turiste so streljali z avtomatskim orožjem, odvrgli so tudi dve ročni bombi. Nato so izginili brez sledu.

Policija domneva, da je s tem krvavim dogodkom povezana tudi eksplozija v atenskem predmestju, ki je raznesla avtomobil in dva neznana moška v njem. V avtomobilu je bilo veliko orožja in razstreliva.

Pred dnevi ga je najel neki libanonski državljani. Po mnenju policijskega preiskovalca naj bi dvojica pripravljala atentat na potnike ladje, ko bi se ta enkrat zasedrila v pristanišču. Mogoče sta se pri pripravah ponesrečila, njuni tovariši pa so se odločili za poseg kar na ladji.

XXIII. ŠTUDIJSKI DNEVI

DRAGA '88

2., 3. in 4. septembra 1988

Park Finžgarjevega doma, Opčine, Narodna ulica 89

Petek, 2. septembra, ob 17. uri: Predstavitve predavateljev letošnje »Drage«; ob 17.30 **Manjšinstvo z evropske perspektive**. Kakšna so pričakovanja petdeset milijonov manjšincev naše celine. Govori znan slovenski javni delavec.

Sobota, 3. septembra, ob 16. uri: Slovesna otvoritev, nato: **Glas od Donave na slovenski tribuni**. Tradicija in ideologija v usodi srbskega naroda v XX. stoletju, v prikazu renomiranega književnika. Po predavanju diskusija.

Nedelja, 4. septembra, ob 10.30: **Ločitev duhov: v razhod ali v pluralizem?** Ob 100-letnici goriške revije »Rimski katolik« poskus novega ovrednotenja primorskega misleca, škofa in narodnjaka dr. Antona Mahničarja. Govori priznan strokovnjak. Po predavanju diskusija in kosilo; ob 16. uri: **Kam plovemo**. Za ekologijo duha v slovenskem kulturnem prostoru, zajetem v njegovem zgodovinskem in psihološkem trenutku. Govori slovenski kulturnik. Po predavanju diskusija, zaključek, družabnost. Nedeljsko službo božjo bo ob 9. uri v parku na prostem opravil tržaški škof Lorenzo Bellomi.

DSI — TRST

SOVJETSKI PRIBEŽNIKI

Glasilo sovjetske vlade Izvestija je objavilo članek, iz katerega izhaja, da je pobegnilo na Zahod 14 sovjetskih vojakov, ki so jih bili ujeli v Afganistanu in so jih do slej pogrešali. Na Zahodu so sovjetski vojaki izjavili, da se nočejo vrniti v domovino. List piše, da se šest vojakov nahaja v Združenih državah, šest v Kanadi, eden v Zahodni Nemčiji in eden v Švici.

—o—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

MOLIÈRE

George Dandin ali Kaznovani soprog

režija Dušan Mlakar

PREDSTAVE NA PROSTEM
JULIJA V TRZAŠKI POKRAJINI

petek, 15. BAZOVICA - gostilna Pri lipi

nedelja, 17. PROSEK - Kulturni dom

torek, 19. TREBČE - Ljudski dom

četrtak, 21. SALEZ - gostilna Grilanc

petek, 22. SLIVNO - pri Terčonovih

sobota, 23. NABREŽINA - pri Bakčevih

nedelja, 24. KRIŽ - Ljudski dom

ZAČETEK VSEH PREDSTAV OB 21. URI

Pomembno znanstveno odkritje

Ugledna ameriška znanstvena revija »Nature« je pred dnevi objavila odlomek iz študije dveh raziskovalcev, ki delujeta v znanem bostonskem inštitutu MIT. Raziskovalca sta namreč odkrila nov genetski ključ, ki bo bistveno pripomogel k boljšemu razumevanju nastanka življenja samega. Novica je vzbudila veliko zanimanja, saj bi lahko bistveno spremenila biološke vede.

Raziskovalca Paul Schimmel in Ya Ming Hou sta namreč odkrila ključ, s katerim ribonukleinske kisline (RNA) izberejo prave elemente, ki se po »podatkih« dezoksiribonukleinske kisline (DNA) razvijajo v nove oz. prave proteine nekega — vsakega živega bitja.

Mogoče je potrebno nekoliko pojasniti vso zadevo. Ko so pred dobrimi tridesetimi leti znanstveniki odkrili nukleinske kisline in obe verigi DNA, ki sta zviti v dvojno vijačnico in jo tudi laiki poznamo za prenašalko dednih lastnosti, je bilo jasno,

da s tem ni vse pojasnjeno. Vprašanje je namreč bilo, kako to, da se v zdravem organizmu RNA ne zmoti in prenese vedno pravilne informacije, ki se lahko razvijejo v nove potrebne proteine. Del DNA, ki ima v sebi vse genetske značilnosti, se razvija. Informacijski RNA, ki nastane ob tej ločitvi, ima v sebi vse značilnosti DNA, ki jih prenašalni RNA (v mednarodnih krogih ga imenujejo transfer) veže na informacijski RNA na osnovi dednih značilnosti, ki jih ima v sebi DNA. Vsaka molekula prenašalnega RNA se tako veže na eno 20 aminokislin, ki so v vsaki celici. RNA deluje torej kot nekakšen selektor, ki postavi aminokisline v pravi red.

Ameriška znanstvenika sta torej odkrila ključ, po katerem se aminokisline lahko vežejo na prenašalni RNA. Boljše poznanje tega procesa pa bo lahko bistveno pripomoglo k splošnemu razvoju biologije in spoznavanja najbolj bistvenih vprašanj življenja.

»Quem dñi odérunt...«

■ nadaljevanje s 6. strani

se je velikanska večina vrnila na polno poslovno delo, je kakršnokoli izmikanje zakrknjene manjšine postalo in ostane — nemoralno dejanje. Zanimivo bi bilo preiskati, iz katerega tabora so nepopoljšljivi »štrajkarji« — ali iz dveh tretjin neoporečnih ali iz tretjine tistih, ki so sploh zgrešili poklic.

Sredi moralne džungle, v kateri se ljudje razvitih dežel danes godrnjaje gnetemo, je tolažilno, da so se slovenski šolniki v velikanski večini izkazali tudi pri tem te dni zaključenem mezd-nem sporu — kakor ob raznih protestnih akcijah v preteklosti — za zmernejše, resnejše kot množice italijanskih kolegov in kolegic. Tudi odstotek manj kvalitetnih, oporečnih učiteljev je v slovenskem področju šolstva nižji kot v italijanskem, posebno velja ta častna razlika za slovenske srednje šole. Čisto deviške brezmadežnosti pa tudi na naših šolah ni. Le skrbnosti nam manjka, da bi sine ira et studio (hladno brez čustvenosti) pobliže pogledali po tej cvetoči livadi, ki ji je šolstvo ime. In manjka nam poguma, da bi izsledke dobrohotno razgrnili pred občinstvom. Naši objavljalniki so polni poročil iz šolskih dejavnosti v samih rožnatih barvah, polni kritik nad često mačehovskim obravnavanjem naše kulture pri višjih oblasteh, ni pa skoraj nikoli in nič slišati ne brati o morebitnih hibah v samem šolskem prebivalstvu — učiteljskem in učenčevskem — in še v šolarsko starševskem. Mar je res vse le sončno in nič senčnega? Tudi s tem vprašanjem odpiram izziv za posebno poglavje. Rahlo, obzirno sta dregnili v tabù slovenskega šolstva v letošnjem letu neki članek v Mladiki in za njim pred nedavnim Katoliški glas, oba zelo obrobno. Vtis imam, da se naša, namreč slovenska šolska politika strašno boji, da bi italijanski sodržavljani kaj zvedeli iz naše avtokritike. V

večji »glasnosti« ne vidim nobene nevarnosti in ne predvidevam nobene škode za naš narodni blagor.

Na srečnem koncu bojkotažnih, sabotažnih, štrajkovnih neprijetnosti ostane skrb, kako ozdraviti šolsko mladež od stresa, od šoka, od kvarnih posledic. Scandalum pusillorum (otročko — ali pa tudi »otročje« pohujšanje), četudi neopazno, kaj lahko okamenj v pravo, trajno in resno pohujšanje. Ne delajmo si utvar, da se zaradi tako dolgega mezdnege spora in protesta ni usedlo v mlade, neizkušene duše neko nevarno »spoznanje dobrega in hudega« in da si ne bodo današnji učenci zapomnili in asimilirali te izjemne protestne metode svojih učiteljev kot čisto normalno sredstvo, kot vedno moralno pravilo, porabno za vsako priliko in nepriliko v bodočem življenju. Pohujšanja je res kriva državna uprava in vendar je treba tudi njeno avtoriteto branih posledic v mladih srcih pa ostane — šolnih posledic v mladih hsrcih pa ostane — šolnikom. In Bog jim daj uspeha pri tej in drugih terapijah šolstva sploh!

(Konec)

—0—

IZSLA JE OSMA ŠTEVILKA JAMBORA

■ nadaljevanje s 6. strani

za poletje, krajši prisrčen spomin na doktorja Dorčeta Sardoča, izmenjava pisem bolj šaljive vsebine, športni članek, ob koncu pa rubrika za najmlajše — volčiče in veverice. V tej rubriki je objavljen intervju z učiteljico iz Medje vasi Bazilijo Štanta, ki je mladim obiskovalcem ob pripravljanju razstave kmečkega orodja v Medji vasi obnavljala spomine na Medjo vas, med drugim na grozotni požig med vojno. Ob koncu je še anketa za starše volčičev in veveric.

KONEC KONTINUITETE V KPI?

■ nadaljevanje s 1. strani

mokracije in italijanske republike. Socialiste in komuniste poziva, naj proučevanje preteklosti prepustijo zgodovinarjem, sami pa naj si raje prizadevajo, da bi na primer bolje delovala italijanska pošta, da bi vlaki ne imeli zamud; stranki bi morali torej reševati dnevne konkretne probleme, sodbo o preteklosti pa naj prepustijo strokovnjakom.

EVROPSKA GOSPODARSKA SKUPNOST IN PRESEŽKI VINA

■ nadaljevanje s 7. strani

ki je potrdil nov pristop Evropske gospodarske skupnosti do pridelovanja vina. Dejal je, da bo morala Italija polagati veliko pozornost na čim boljše kvaliteto, neizogibno pa bo treba več tisoč hektarov vinogradov opustiti in ta svet začeti drugače obdelovati.

Vsekakor bo potrebno polagati veliko skrbi ne le vinogradništvu, ampak tudi kletarstvu, saj so posebno v tej fazi, se pravi od predelave grozdja do stekleničenja vin, mogoči kvarni posegi, ki bistveno zmanjšajo kvaliteto vin.

Med pestro debato so strokovnjaki poudarjali, da je sedanje stanje zaskrbljujoče, ker država ni začela ukrepati, ko je bilo opaziti velike presežke. Večjo skrb naj bi posvečali izboru trtnih trsov in zmanjšanju grozdnega pridelka na hektar, kar naj bi izboljšalo kvaliteto mošta. Večjo skrb pa naj bi posvečali predelavi grozdja v razne sokove in drugačne, alternativne pijače, ki se vedno bolj uveljavljajo med ljudmi.

denarja ... Od kod jih naj ubogi ljudje vzamejo? Ali se sploh lahko čudimo, da mnogi kaj kmalu, v želji, da bi prišli do denarja, padejo prav nizko. Da bi si kupili omamni strup, kradejo ali ropajo, izsiljujejo in se sami prodajajo za denar ... Pri Hansu smo preprečili vsaj to, da bi popolnoma propadel, da bi še sam postal navaden zločinec, kot so tisti, pri katerih je kupoval mamila ... Toda ali nismo plačali pri tem boju izredne cene? In kako bo šlo naprej? Se bo rešil? Ana Marija je včasih že popolnoma obupana!»

Skušal sem ga potolažiti, kakor sem vedel in znal.

»Za Hansa se bomo borili do zadnjega ... Bojim pa se za svojo sestro! Teško prenaša nesrečne zablode svojega sina ... Bog daj, da bi vzdržala ... Zdravniki mi sicer zatrjujejo, da obstoji popolnoma upravičena možnost, da Hans ozdravi!«

Medtem ko sva plačevala račun, mi je pater Bernhard omenil, da je stari gospod Sternberg zbolel ... Je doma, vendar ga zdravniki silijo, da bi se čim prej odločil za natančen pregled v bolnici. Očitno je, da slutijo kake resne težave, ki niso prehlad ali gripa.

Bernhardovo pripovedovanje me je užalostilo. Odgovoril sem mu, da čutim za svojo dolžnost, da bi gospoda grofa obiskal še na domu ... Seveda, če to želi.

Zahvalil se mi je z besedami, da je zelo lepó, ko toliko mišlim na njegovega ostarelega očeta ... Še posebno, ko ve, da imam toliko dela v arhivih. Prepričan je, da se bo njegov oče mojega obiska razveselil. V nekem smislu bi mu srečanje z ljubeznivimi ljudmi iz njegove stare domovine prav verjetno vrnilo košček zdravja ali vsaj nekaj življenjskih moči. Dogovorila sva se, da mi bo sporočil še vse podrobnosti glede mojega morebitnega obiska na njihovem domu ... Domenili se bomo tudi glede časa, ki bi bil za obolelega očeta najbolj primeren.

Tako zatopljena sva bila v pogovore, da sva se začudila, ko sva se zavedla, kako že zelo dolgo pešačiva po praznih in pu-stih deževnih dunajskih ulicah.

Zaneslo naju je daleč v predmestja.

Stala sva pred veliko uradno stavbo v Josefstadtu,* kjer se je pred dobrimi sto leti nahajal Klinkowströmov vzgojni zavod. Nad nama se je bočila spominska plošča, ki je pripovedovala o prijateljstvu med dvema pesnikoma, velikim Slovencem Prešernom in mladim avstrijskim plemičem Anastazijem Grünom, ki ga je Prešeren v omenjeni ustanovi vzgajal. Pozneje je ta pesnik, ki se je v resnici pisal grof Anton Auersperg, zaslovel — prav tako kot Prešeren med Slovenci — s svojimi svobodoljubnimi stihmi med Nemci, čeprav ni bil tako nadarjen, kot njegov slovenski učitelj.

»Čudno naključje,« se je zasmel pater Bernhard.

»In če sva že tu,« je nadaljeval, »bova stopila še nekaj korakov naprej, na Ottakring,** k nekdanjemu domu nepozabnega Ivana Cankarja, ki ga zares občudujem ...«

Samo slabe pol ure pozneje sva že stala pri hiši v Lindauer-gasse in se pogovarjala o strašni revščini prejšnjih desetletij, ki jo je Cankar v svojih dunajskih črticah mojstrsko opisal.

Govorila sva o Cankarjevem umetništvu, ki mu ni dopuščalo nikakršnih sporazumov s treznimi zakoni življenja. Tako je Cankar, ta velikan slovenskega duhá, taval v oguljeni obleki skozi dunajski dež in veter in z zamazanimi čevlji skozi ljubljansko meglo v stalnih nesporazumih s svojo okolico, ki jo je v resnici tako ljubil. Med postoritvami tako imenovanega običajnega življenja, ki od vsakogar terjajo velik davek, mu je tolikokrat izpodneslo tla pod nogami ... Ni se mogel odločiti za skupno življenjsko pot s svojo dunajsko prijateljico Štefko Löfflerjevo, temveč je zgodaj v boju za novo podobo slovenske duhovnosti na stopnicah svojega ljubljanskega stanovanja pijano in osamljeno padel v bolezen in smrt ...

* Sedmi dunajski okraj.

** Šestnajsti dunajski okraj.

(Dalje)

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Izšla je osma številka »Jambora«

Izšla je osma, zadnja številka sedemnajstega letnika glasila tržaških skavtov in skavtinj »Jambor«. Vzroke za zamudo pri izidu šaljivo razlaga rubrika »Urh in Zahar«. Vsekakor pa je vsebina 26 strani pisana in zanimiva. Uvodnik je prispeval Visoki Jastreb, ki nekako v obliki akrostih razlaga geslo starejših članov in članic, roverjev in popotnic, torej — služiti. Vsako črko razlaga v posebnem odstavku. Na koncu pa pravi: »Zamisli, na kateri smo osnovali teh nekaj postavk, je geslo roverizma služiti. V tem pojmu je pravzaprav zaobseženo vse, iz česar bi moral črpati vsakdo izmed nas, ko se odpravlja v življenje. Služiti pomeni imeti dinamičen odnos do sveta, katerega del smo. Pomeni aktivno sodelovati pri ustvarjanju in oblikovanju boljše družbe, dosega ti tiste cilje, po katerih hrepenimo, ki si jih želimo. Biti zvesti temu geslu, pomeni imeti odgovoren odnos tudi do samega sebe«.

V rubriki »Naše delovanje« je najprej opisan nastop mima Andresa Valdesa, ki je starejšim članom prikazal, kako se lahko izražamo z mimiko in gibi. Dalje so objavljena poročila o orientacijskem pohodu, ki je bil ob koncu maja za konec podviga o naravi, o mladinskem verskem srečanju v Dravljah pri Ljubljani pod geslom »Za ljubezen«, končno je stalna rubrika »Novice«.

V rubriki za najstarejše Glasbeni Jastreb govori o duhovni dimenziji v skupnosti voditeljev, Kresnica pa javno izprašuje vest, kakšen je naš odnos do slovenščine. Med drugim pravi: »Priznajmo, da se nam zatika tako slovenščina ko-

italijanščina. To pa zato, ker smo vajeni mešati oba jezika, ker znamo vsakega le na pol. In kolikor ne obvladamo vsakega posebej, toliko imamo zaprte poti pred sabo. Govorimo pač, kot govorijo vsi. Kaj pomeni: vsi? »Vse« sestavljajo posamezniki. Jaz in ti. Drugi se ozirajo nate in ti na druge in tako se ustvarjajo navade in pravila. Torej je od posameznika odvisno, kakšen je splo-

ni jezik. In smo spet tam. Namreč pri osebnih odgovorih na probleme. Jezik je tak, kot ga jaz govorim; z njim tudi vplivam na okolico«. V nadaljevanju avtorica svetuje dva pristopa za izboljšanje svojega jezikovnega znanja. Skrbeti je treba za svojo splošno razgledanost, predvsem s tem, da dosti beremo. Gojiti pa je treba tudi umetnost govorjenja, pri čemer dela vaja mojstra.

V verskem koticu Dobrosrčni Jastreb predstavlja papežovo okrožnico o Odrašenikovi Materi. Za mlajše pa Žarko razčlenjuje vlogo vsakogar, da je apostol v svetu.

V »Jamboru« so še rubrika, ki svetuje knjige

dalje na 8. strani ■

Slovo od odrskih desk

Ob koncu letošnje gledališke sezone se bosta poslovila od odrskih desk dva igralca Mestnega gledališča ljubljanskega: Milan Kalan in Jože Lončina. Oba sta bila člana tega teatra domala od njegove ustanovitve v letu 1951. Takrat je ta nadebudni gledališki kolektiv vnesel v teatrsko življenje Ljubljane, zamorjeno s socrealističnim repertoarjem in uprizoritvenim slogom, nove pobude z uprizarjanjem lahkotnejših del.

Milan Kalan je bil že s svojo prikupno zunanostjo in vedrino predestiniran za vloge mladih ljubimcev, ki jim je dodajal smisel za rahlo karikiranje in duhovito konverzacijo. Seznan vlog, ki jih je ustvaril Milan Kalan, je izjemno obsežen. Ob nastopanju v gledališču se je uveljavil tudi na televiziji, zlasti kot rutiniran voditelj, ter v številnih filmih. Zadnja leta je skrbel v Mestnem gledališču za izvedbo programa. Tudi to celo je opravljal nadvse skrbno.

Jože Lončina je bil nepogrešljiv član igralske družine Mestnega gledališča. Bil je imeniten oblikovalec karakternih vlog, ki so mejile na groteskne like. S svojo mirno, poglobljeno igro je bil verodostojen tako v komedijah kakor tudi v resnih delih. Asketski v gibu, mimiki in interpretaciji besedila je bil nemalokrat odličen proi-igralec razigranim komedijantom, kakršen je na primer Zlatko Šugman, ob katerem se je nemalokrat uveljavil.

Z odhodom v zasluženi pokoj se Kalan in Lončina ne poslavljata za vedno od matične hiše. Vodstvo načrtuje, da bosta nastopala še v prihodnji sezoni, v kateri bo teža programa sodelovala že na hrbitih na novo angažiranih članov Janeza Škofa, Violete Tomič, Mirjam Korbar. Proces pomladitve igralskih družin poteka v Mestnem gledališču brez usodnih pretresov, kot nekaj povsem naravnega. **Žarko Petan**

STANKO ŽERJAL

»Quem dīi odérunt...«

IV.

Izven delitve dveh kategorij, dva proti eden, torej v obeh zborih, med neoporečnimi in oporečnimi, vendar bolj med temi zadnjimi kot med prvimi — pa še pod tipološkim kriterijem bolj na licejih kot na drugih šolah — imamo na žalost pomešano tisto nesrečno pasmo učiteljev vzgojiteljev, ki imajo v svoji didaktični prtljaji stalno prizadevanje, da bi svojim gojencem ubili vero v osebnega Boga. Dve deželi — Francija in Italija — se že najmanj od začetka tega stoletja odlikujeta po sistematičnem sejanju ljuljke v šolstvu, po zastrupljanju mladih duš. Goreči ideolog izkoriščajo tudi manj pripravne večšine v isti hudobni namen. Profesorje agnostike in celo ateiste smo imeli med učitelji tudi v letih moje mladosti. Bili pa so korektni, poštenjaki, pa ne zaradi neke še iz stare Avstrije podedovane zakonodaje, ampak iz osebnega poštenja. Niso nas pohujševali, niti od daleč nam niso vsiljevali svojih nazorov. Koliko staršev pa v omejenih dveh visoko kulturnih državah vzdihuje, da je profesor filozofije, učitelj zgodovine, šolnik za literaturo ubil vero sinku ali hčerki na višji gimnaziji. V Franciji in Italiji je namreč precej redke profesor agnostik ali ateist, ki bi bil tako pošten, tako korekten, da bi mladini rezal samo opresni kruh modrosti brez primesi svojega ideološkega kvasa. Kaj reči njim, ki mladini kradejo Boga iz srca? Kaj drugega kot besedo iz knjige, ki vanjo ne verujejo! »Če pa kdo

pohujša koga izmed teh najmlajših, bolje bi mu bilo, da bi si obesil mlinski kamen na vrat in bi se pogreznil v globočino morja«. Tako govori božji Učitelj.

Njegove nauke posluša vedno manj človeških vzgojiteljev, žal tudi vedno manj njihovih gojencev. Občudujem mladce in mladenke, ki si ne pustijo soliti pamet s pokvarjeno soljo. Taki znajo samostojno preverjati avtentičnost tistega, kar jim kak tendenciozni zgodovinar servira na primer iz judovske Stare in iz krščanske Nove zaveze; prav tako znajo iskati resnico skozi prizmo evangelija, mimo agnostične ali materialistične propagande kakega učitelja filozofije; niti se ne dajo okužiti s slabimi zgledi slabih učiteljev, ampak si iščejo vzorov pri neoporečnih šolnikih in drugod. Take pameti smo bili krščansko usmerjeni dijaki na državnih šolah nekoč, take pameti je krščanska mladina danes. Nemalo fantov in deklet srečujem v Medjugorju. Prihajajo iz treh, štirih jugoslovanskih republik katoliške vere (celo s Kosovega), prihajajo neprestano iz tujine — od Kanade do Madžarske, od Poljske do Indije, celo iz Češkoslovaške kakor iz Afrike, Južne Amerike, z vseh koncev sveta. Stevilni med njimi so ali so bili gojenci hudobnih laicističnih šol. Pa so znali vero ohraniti kljub brezverskim vzgojiteljem. Njih izjemnost priča, da se pustijo od učiteljev pohujšati le dijaki slabše kvalitete.

Čudim pa se staršem šolarjev, da tako strpno, celo boječe molčijo pred slabimi učitelji, pred ti-

stimi šolniki, ki niso za vzgajanje vzgojeni. Pač pa je bilo med starši, deloma tudi v drugih krogih precej godrnjanja nad sabotažnim poslovanjem učnega osebja. Zakaj? Zato, ker sita vrana lačni ne veruje.

Če je precej šolnikov tako zanič, da niti dose-danje majhne plače niti poviškov niso vredni, in če se v večinskem taboru niso čisto vsi strinjali s tem štirimesečnim protestom, je treba priznati, da si dve dejstvi ne razveljavljata zakonitosti tiste strategije, ki jo je velika večina iz obeh taborov — dobrih in manj kvalitetnih — izbrala.

Štrajki v katerikoli nenasilni obliki so nemalokrat upravičeni in potrebni zato, da prebudijo odgovornega delodajalca — zasebnega ali državnega — iz brezbriznosti. Za vse druge neprizadete državljane pa so koristni, vzgojni zato, da spoznamo, kako smo drug od drugega odvisni. Če štrajkajo smetarji, vsaj spoznamo, kako dragocena je njihova služba, kako so vredni našega spoštovanja. Če se učitelji iz protesta nočejo po učnih urah spet vračati v šolsko poslopje na didaktične sestanke, na ocenjevalne seje, na sestavljanje spričeval, pregledovanje in popravljanje šolskih nalog, in če glasno terjajo priznanje in nagrado za vsakdanjo zasebno pripravlanje učnih lekcij, tedaj odkrijemo, da ti operaterji izobraževanja ali izobraževalstva nimajo tako kratkega delovnega urnika, kakor jim neuki ljudje pogosto očitajo ali za hrbtom »oponašajo«, pe-zablajoč na primer področje sodstva, kjer je nevidno, na videz zasebno preučevanje tožbe ali delikta in pripravlanje procesa — priznано ter brez posebne kontrole mastno plačano.

Sele od dne, ko je bil med večino stavkajočih in vlado dosežen sporazum za poviške plač in

dalje na 8. strani ■

Sodobno kmetijstvo

VRT V JULIJU

Vrtnine v poletnih mesecih skrbno negujemo in jim zagotovimo dobre možnosti za rast. Z redčenjem damo posejanim vrtninam dovolj prostora za rast in razvoj. Večina rastlin potrebuje ves čas vlažna tla, vendar nekatere rastline s slabše razvitimi koreninami in z večjo listno površino prej občutijo pomanjkanje vode kot rastline z močnejšimi koreninami in manjšo listno površino, ki jih sicer zalivamo redkeje, a temeljito. Boljše je zalivanje pri tleh kot rosenje, saj mokre rastline hitreje obolijo.

Nasad beluša po zadnjem pobiranju konec junija pustimo še 10 do 14 dni pri miru, da požene liste. Nato potresemo kompost, dodamo gnojilo in naredimo grebene. Suho zemljo prej zalijemo in pazimo, da ne poškodujemo korenin. Beluševe muha odloži v tem času na listje jajčeca, iz katerih se izležejo umazano zelene ličinke, ki začno obžirati nežno listje. Pri prvem pojavu moramo poskropiti z insekticidom, sicer se čez 6 tednov pojavi še številnejši drugi rod ličink.

V zelenjavnem vrtu smo z gredic pospravili solato, kolerabico in špinačo, zdaj so gredice prazne.

Za novo setev jih pripravimo tako, da zrakljamo zemljo in je ne prelopatamo, ker živahnega življenja bakterij v vrhnji plasti zemlje ne smemo motiti; dodamo kompost nato pa posadimo ali posejemo zelenjavo. Hranilne snovi dodamo vrtninam pri dognojevanju med rastjo.

Na gredico lahko zdaj posejemo le sorte s kratko rastno dobo, da bomo dobili pridelek še v jeseni. Sejemo poletne meh-

kolistne sorte solate, ki ne gredo hitro v cvet. Novozelandsko špinačo, ki v poletnih mesecih razvije številne poganjke, polne mesnatih listov, in ne gre v cvet, sejemo zdaj, da se bo v prihodnjem letu razrasla. Setev črne redkve konec julija, da zelo mehke korene. Špinačo lahko vedno znova sejemo, ne uspe pa setev graha, saj ga plesen v jesenskih mesecih rada napada. Če sejemo nizek stročji fižol do 20. julija, bo setev še uspela. Izberemo rane sorte brez niti, ki so odpornejše. Pred setvijo seme razkužimo z ortocidom.

Konec meseca je čas za setev kitajskega kapusa; sejemo ga v vrstah po 40 cm narazen, redčimo pa v vrsti na 30 cm. Pre-

sajenje slabo prenaša. Manj semena porabimo, če sejemo 3 semena na vsakih 30 cm, vznikle rastline pa postopoma redčimo, tako da dobimo dovolj gost posevek.

Paradižniku vsakih 8 dni redno odstranjujemo zalistnike, tako da niso daljši od 10 cm. Pri daljših odščipnemo samo vrh in pustimo dva mlada lista. Paradižnik vzgajamo v eno ali v dvostebelni obliki, ker tako razvijejo rastline več dozorelih, do konca oblikovanih plodov. Nasad je bolj zračen, rastline se po dežju hitreje osušijo in je zato obolelost manjša. Ob pinciranju paradižnik privežemo h kolu, in sicer prvič, ko je visok 30 cm, nato pa vsakih 10 do 14 dni. Tega opravka ni pri sortah grmičastega paradižnika. Po dežju paradižniku dognojimo s kompleksnim gnojivom, izogibajmo se pa močnemu gnojenju z dušikom, ker listje hitreje raste, to pa slabo vpliva na nastavek plodov.

Z. T.

Evropska gospodarska skupnost in presežki vina

Zveza italijanskih vinarskih tehnikov je pred dnevi priredila v Riminiju 43. vsedržavni kongres, med katerim so obravnavali vrsto vprašanj, ki zadevajo vinogradništvo v Italiji. Na zborovanju so bili prisotni tudi izvedenci za vinski trg v italijanskem in mednarodnem merilu ter strokovnjaki Evropske gospodarske skupnosti. Zborovanje je osvetlilo številne težave, s katerimi se soočata vinogradništvo in kletarstvo v Italiji, funkcionar pri vinskem oddelku poljedelske komisije pri Evropski gospodarski skupnosti Maurizio Chiappone

pa je napovedal, da bo v naslednjih letih tudi Italija morala zmanjšati svojo vinogradno površino, kot so se pač sporazumeli ministri za kmetijstvo pri Evropski gospodarski skupnosti. Skupnost bo namreč bistveno zmanjšala pomoč, ki jo je doslej nudila žganjarnam za prekuhanje vina v močnejše alkoholne pijače. Povečali pa bodo nagrade tistim kmetom, ki se bodo odločili, da bodo opustili svoje vinograde.

Na zborovanju je bil prisoten tudi italijanski minister za kmetijstvo Mannino, **dalje na 8. strani** ■

LEV DETELA

Dunajski valček

28 | za izgubljeno preteklost

Roman desetih srečanj in pričakovanj

Zdaj je odličnik moral potrkati na samostanska vrata in menih je spet vprašal, kdo stoji pred vrati. Odličnik v svečani črni uniformi in z zlato palico v roki je pokleknil na mokri cestni tlak in rekel: 'Jaz sem vaš brat Franc, ubogi grešnik!' In šele zdaj so se odprla vrata kapucinskega samostana, tako da se je pokop cesarja lahko v redu zaključil ... Vladar skoraj šestdesetmilijske države in mnogih združenih kraljestev je moral odvreči vse častne naslove, celotni blišč svetá z vladarsko močjo vred in kot skesan grešnik, kot eden izmed mnogih, kot navadni slehernik stopiti pred Boga ... Čeprav je to le dramatičen obred posebnega značaja, je vendar pokopavanje Habsburžanov iz več razlogov zanimivo ... Bilo bi lahko za zgled marsikateremu današnjemu nekronanemu, a zato tem bolj ošabnemu oblastniškemu mogočniku, ki ga morajo, ko končno umre, pokopati na že patološko pompozno, ničvredno napihnjen faraonski način ...

Po kavarni so še vedno krožile očarljive melodije, polne prijetnega zvena in nežnosti.

»Od Schönbrunn do Belvedera in Hofburga sega cesarski blišč Dunaja,« je nadaljeval pater Bernhard, ne da bi mu ugovarjal, »a vendar je tista železna krsta brez vsakršnega okrasja kot znak življenjskega načina zadnjega na Dunaju pokopanega cesarja znamenje, ki presega vse druge izraze bleska in leska ... Se je morda takó, sredi svetovne vojne, v železni krsti avstrijsko cesarstvo za vedno poslovilo od častitljive prestolnice ob Donavi?!«

Pater Bernhard me je vprašujoče pogledal, čeprav sem vedel, da v resnici sploh ne pričakuje odgovora.

Z roko sem božal namizni prt in z napol priprtimi očmi poslušal pomirjajočo glasbo.

Bernhard se je spet lotil oprijemljivejših stvari. Pripovedoval mi je o dušnopastirskem delu z mladino ter o jugoslovanskih in turških tujih delavcih, ki v vedno večji meri prihajajo s trebuchom za kruhom v Avstrijo. Povedal mi je, da Slovenci in Hrvatje že imajo na Dunaju svoje duhovnike, ki so požrtvovalno prevzeli skrb za njihovo versko življenje, po drugi strani pa se velikokrat zelo trudijo, da bi jim olajšali tudi družbene in gospodarske probleme.

Polagoma sva začela govoriti o družinskih zadevah, o mojem trenutnem delu v arhivih, pa tudi o starem gospodu Sternbergu, Ani Mariji in Hansu. Pater Bernhard je nekam otožno pristavil, da postopoma izgublja pogum in si težko misli, da se bo nesrečni otrok Ane Marije lahko zares pozdravil. Mamila so grozno zlo, prava kuga, ki ugonablja velikokrat prav take človeške duše, ki bi lahko postale nekaj popolnoma drugega.

»Po mamilih segajo — in to je znanstveno dokazano — velikokrat občutljivi, nežni ljudje ... Ti hitro izgube ravnotežje ... V medčloveških odnosih jih prizadene že majhna grobost, ki jo soljudje tako velikokrat zagrešimo nad sočlovekom ... Tako ni čudno, da se po prvih udarcih in ranah odmaknejo iz tako imenovanega normalnega življenja ... Nagibajo k samoobdolževanju, tuhtanju in depresijam ... Kaj hitro zaidejo na stranska pota, še posebej, če jih zapelje slaba družba ... Mamila jih za trenutek preslepijo z nevarno navidezno srečo, ki ni v resnici nič drugega, kot prevara, zabloda in strup ... Takó kaj hitro zapadejo navidezni sladkosti te podle ničvrednosti ... Postanejo sužnji lastnih slabosti, na življenje in smrt prepuščeni neusmiljenemu izkoriščanju kriminalnih trgovcev z mamili. Ti zahtevajo za prepovedani strup, ki te prevara v samoprevari, izredno visoke vsote

Gospodarstvo - tema letošnjega srečanja narodnosti

V okviru srečanja narodnosti »Trst 88«, ki ga prirejajo mladinske organizacije iz matičnega in zamejskega prostora, je bil v soboto, 9. t.m., v konferenčni dvorani tržaškega velesejma znanstveni posvet na temo »Kako manjšinske narodnostne skupnosti razvijajo svoje gospodarstvo v italijanskem ekonomskem prostoru«.

Posvet se je začel z uvodnim poročilom dr. Branka Jazbeca, ki je kot gospodarski raziskovalec pri SLORI-ju, spregovoril o vlogi gospodarstva v prizadevanjih narodne manjšine za obstoj. Sledil je poseg dr. Christoph Engla, načelnika odbora za gospodarstvo pri Južnotirolski ljudski stranki. Ta je orisal politično in gospodarsko zgodovino nemške in ladinske manjšine na Južnem Tirolskem. O možnostih gospodarskega razvoja, ki ga je Dolini Aosti prinesla deželna avtonomija, ter o sedanjem stanju v tej deželi je govoril Demetrio Mafrica, ki je načelnik tamkajšnje deželne svetovalske skupine komunistične partije.

Sledila je zanimiva debata, v katero je prvi posegel prof. Darko Bratina, ki je pristosno opozoril na bližajoče se leto 1992, ko bo stopilo v veljavo enotno evropsko tržišče. Na to pomembno prelomnico se je spomnil tudi devinsko-nabrežinski župan in novoizvoljeni deželni svetovalec Slovenske skupnosti Bojan Brezigar, ki je med drugim opozoril na neugodne zakone za razvoj slovenskega gospodarstva v deželi. Zelo stvarno je časnikiar dr. Egidij Vršaj v svojem posegu poudaril, da bi morale manjšine bolj poznati priprave za prehod na enotno evropsko tržišče, tudi glede na zakone, ki dodeljujejo finančne podpore in olajšave, predvsem manjšim podjetjem.

Sporočilo posveta pa je strnil Hadrijan Korsič, predsednik goriške delegacije gospodarske zbornice Ital-Jug. Gospodarstvo je gotovo odločilnega pomena za narodni obstoj manjšine, je dejal. Posvet je vodil deželni tajnik Mladinske sekcije Ssk Damijan Terpin.

IZJAVA UDELEŽENCEV SREČANJA MLADINCEV NARODNOSTNIH SKUPNOSTI — TRST '88

Spričo dogodkov v Sloveniji smo mladi udeleženci srečanja narodnostnih skupnosti sprejeli naslednjo izjavo:

Z veliko zaskrbljenostjo spremljamo potek dogodkov v zvezi s priporom Tasiča, Borštnerja in Janše ter razširitve postopka na Zavrla, kar je odraz širšega dogajanja v Sloveniji in Jugoslaviji.

Kljub pozivom demokratične javnosti še ni ustreznih odgovorov na vrsto zastavljenih vprašanj, kar nas kot predstavnike demokratičnih sil posebno vznemirja. S to izjavo nikakor nečemo presojati legitimnosti pravosodnega sistema, hkrati pa pričakujemo in terjamo, da se ga uskladi s helsinškimi listami, deklaracijo o človekovih pravicah OZN in procesi demokratizacije v jugoslovanski družbi, kar bi zagotavljalo državljanom večjo pravno varnost in zaupanje v sistem. Podpiramo napore in delo Odbora za varstvo človekovih pravic, ZSMS in vseh drugih demokratičnih sil v SRS in SFRJ v boju za naprednejšo in bolj demokratično družbo.

*Mladinska sekcija Slovenske skupnosti
Mladinski odbor
Slovenske kulturno gospodarske zveze
Zveza komunistične mladine Italije
Svet za mednarodne odnose
pri RK ZSMS
Klub Slovenskih študentov in študentk
na Dunaju
Aktiv mladih madžarske narodnosti
OK ZSMS Lendava
Aktiv mladih italijanske narodnosti
OK ZSMS Piran*

—o—

ČESTITAMO!

V soboto, 2. julija, sta se v Sv. Križu poročila pevovodja in glasbeni pedagog Bogdan Kralj in kulturna delavka ter upravnica Tržaške knjigarne Ilde Košuta. Z njima se veselita in jima čestitata tudi uredništvo in uprava Novega lista.

USPELO GOSTOVANJE MLADINSKEGA ZBORA GLASBENE MATICE

Na začetku julija je Mladinski zbor Glasbene matice iz Trsta, ki ga vodi Stojan Kuret, gostoval v Rimu. Odzval se je vabilu »Istituto della voce«, ki je ob letošnjih mladinskih igrah v Rimu organiziral niz glasbenih prireditev. Zbor Glasbene matice je nastopil v soboto, 2. julija, v koncertni dvorani na Foru Italicu. Izvajal je »Deset poetičnih duetov za zbor in klavir« skladatelja Ebena. Zbor je na klavir spremljal Aljoša Starc. Ob pianistu sta nastopila še harmonikarja Sergej Mahnič in Francesco Furlanich, ki sta spremljala Trojanovo skladbo »Češke pastorale«. V nedeljo, 3. julija, pa je zbor nastopil še z ostalimi zbori na uradni proslavi ob začetku mladinskih iger. Ob Mladinskem zboru Glasbene matice je nastopilo še osem drugih italijanskih zborov iz raznih krajev Italije. Zbori so ob tej priložnosti zapeli priložnostno pesem, ki jo je napisal skladatelj Macchia.

Za člane Mladinskega zbora Glasbene matice se je po tem gostovanju v Rimu začel premor za počitnice. Za jesen pa se že napoveduje intenzivno delo, saj je k zboru pristopilo nekaj novih članov.

SMRT NA CESTI

Dve mladi življenji sta v noči med 8. in 9. junijem ugasnili v hudi prometni nesreči na pokrajinski cesti nedaleč od Šempolaja. Ob 1,20 je iz še nepojasnjenih razlogov zavozil s cestišča in se zaletel v obcestni zidek avtomobil vrste Fiat 128, ki je vozil proti Nabrežini. Na mestu sta bila mrtva 19-letna Sonja Kokoravec iz Trebč in 21-letni Robert Peroša od Ferlugov. V katinarskem oddelku za oživljanje pa leži hudo ranjen 20-letni Renato Tomez, tudi od Ferlugov.

PRIPRAVE NA MISIJON V TRSTU

Tržaška škofija se pripravlja na ljudski misijon, ki naj bi v postu prihodnjega leta zajel vse tržaško prebivalstvo pod geslom: »Danes in vselej Kristus rešuje«. Za slovenski del škofije je že določenih 28 duhovnikov iz Slovenije — gre za same redovnike — ki bodo v dneh misijona delali na posameznih župnijah. Jeseni bodo v Kulturnem domu tri predavanja, namenjena predvsem tistim, ki so se od Cerkve nekoliko oddaljili. Govorili bodo pisatelj Ciril Zlobec, beograjski nadškof Perko in tržaški škof Bellomi. V 5.000 izvodih bo natisnjen slovenski prevod sodobnega katekizma francoskega misleca Guitona. Poseben tečaj pripravljajo za tiste laike in redovnice, ki bodo pred misijonom obiskovali posamezne družine in jih seznanili z versko pobudo.

—o—

NOVO POSOJILLO JUGOSLAVIJI

Mednarodni denarni sklad je sporočil, da je odobril Jugoslaviji 400 milijonov dolarjev kredita. Gre za pomoč pri uresničevanju načrta o gospodarski stabilizaciji. Posojilo bo morala Jugoslavija vrniti v roku enega leta v petih enakih obrokih. V Beogradu pričakujejo, da bodo tudi zasebne banke v kratkem odobrile 300 milijonov dolarjev posojila Jugoslaviji.

Znani so prvi podatki o vpisih na slovenske šole na Tržaškem

V teh dneh so znani prvi, sicer še nepopolni podatki o vpisih v slovenske vrtce, osnovne, srednje in višje srednje šole na Tržaškem. Na splošno gledano je stanje tudi letos tako, kot vsa zadnja leta, se pravi, število vpisanih v globalnem smislu je tudi letos padlo. Nekateri znaki pa kažejo, da se je to padanje ustalilo. Če pogledamo podatke glede vpisa v prve razrede osnovnih šol na Tržaškem, lahko celo ugotovimo, da bo v prihodnjem šolskem letu v prvih razredih 180 otrok, to je 44 več kot lani. Glede na skupno število osnovnošolcev pa bo v prihodnjem letu na slovenskih osnovnih šolah na Tržaškem vpisanih 814 otrok, točno deset manj kot lani.

Stanje v slovenskih vrtcih ni popolno. Zaenkrat razpolagamo le s podatki držav-

nih vrtcev, ki kažejo, da so starši za letošnje šolsko leto vpisali v prvi letnik 96 otrok, enega manj kot lani. Skupno bosta državne vrtce obiskovala 302 otroka, to je 27 otrok manj kot lani. Pri tem manjkajo podatki, ki se nanašajo na občinske vrtce, ki delujejo na Tržaškem. Gre za štiri vrtce v tržaški občini, 2 vrtca v zgoniški občini, pet vrtcev v devinsko-nabrežinski občini in enega v miljski občini.

Vsekakor so že dosednji podatki pomembni. Slovenski vrtci in šole doživljajo osip, ki mu botruje sedanja demografska stvarnost. Val upadanja, ki je pred leti močno zmanjšal število vpisanih v osnovne šole, je seveda letos že zajel nižje srednje šole, čez tri leta pa bo opazen na slovenskih višjih srednjih šolah.